

1. útgáfa 11.06.2016

Öryggisblað (SDS)

Samkvæmt reglugerð Nr. 888/2015 (EB reglugerð 1907/2006 REACH)

1. Auðkenning efnisins eða blöndunnar og félagsins eða fyrirtækisins

1.1 Vörukenni:	Exxsol D60		
Vörunúmer:	1725 71610205	200 Ltr.	
1.2 Viðeigandi og tilgreind notkun efnis eða blöndu og notkun sem ráðið er frá:	Leysiefni/eldsneyti úr arómatasneyddum vetniskolefnum.		
Viðeigandi notkun	Engar upplýsingar fyrirbyggjandi.		
Notkun sem ráðið er frá			
1.3 Söluaðili:	N1	Framleiðandi:	Chemex Products ApS
	Dalvegur 10-14		Øster Madevej 8
	201 Kópavogur		DK-6200 Åbenrå
			Danmörk
Sími:	440 1000		00-45-7462-9192
Netfang:	n1@n1.is		chemex@chemex.dk
Veffang:	www.n1.is		www.chemex.dk
1.4 Neyðarsímanúmer:	Eitrunarmiðstöð LSH veitir upplýsingar allan sólarhringinn um viðbrögð við slysum með hættuleg efni. Sími 543 2222. Neyðarlínan, lögregla, slökkvilið, sjúkraflutningar; sími 112.		

2. Hættugreining

2.1 Flokkun efnisins eða blöndunnar:

Flokkun skv. reglugerð EB 1272/2008 (CLP):

H304 Getur verið banvænt við inntöku ef það kemst í öndunarveg Eit.v.ásvelg.1

2.2 Merkingaratriði:

Merking skv. reglugerð EB 1272/2008 (CLP):

Hættumerki:

Viðvörðunarorð:

HÆTTA

Hættusetningar:

H304 Getur verið banvænt við inntöku ef það kemst í öndunarveg
EUH066 Endurtekin snerting getur valdið þurri eða sprunginni húð

Varnaðarsetningar:

P102 Geymist þar sem börn ná ekki til
P210 Haldið frá hitagjöfum, heitum flötum, neistagjöfum, opnum eldi og öðrum íkveikivöldum. Reykingar bannaðar.
P280 Notið hlífðarhanska/hlífðarfatnað/aughnlífur/andlitshlífur.
P301+P310 EFTIR INNTÖKU: Hringið umsvifalaust í EITRUNARMÍÐSTÖÐ eða lækni.
P331 EKKI framkalla uppköst.
P332+P313 Ef efnið ertir húð: Leitið lækni.
P370+P378 Ef eldur kemur upp: Notið koldíoxíð, slökkviduft, froðu eða vatnsúða til að slökkva eldinn.
P403+P235 Geymist á vel-loftræstum stað. Geymist á köldum stað.
P405 Geymist á læstum stað.
P501 Fargið innihaldi/fíláti hjá viðurkenndri spilliefnamóttöku.

Inniheldur:

Vetniskolefni, C10-C13, n-alkana, ísóalkana, hringsambönd, arómata <2%.

2.3 Aðrar hættur:

Eðlisfræðilegar:	Varan getur hlaðist stöðurafragni, sem getur valdið íkveikju. Gufur mynda sprengifimar blöndur með lofti. Gufa er eldfim.
Heilsufarslegar:	Endurtekin snerting getur valdið þurri eða sprunginni húð. Væg húðerting. Getur valdið ertingu í augum, nefi, hálsi og lungum.
Umhverfislegar:	Varan inniheldur engin efni sem flokkast sem PBT eða vPvB. (PBT : Þrávirkt, safnast upp í lífverum, eitrað. vPvB : Afar þrávirkt, safnast mjög fyrir í lífverum).

Sjá einnig 11. og 15. lið.

3. Samsetning innihaldsefna / upplýsingar um innihaldsefni

3.1 Efni: Á ekki við

3.2 Blöndur:

Vetniskolefni, C10-C13, n-alkanar, ísóalkanar, hingsambönd, arómatar <2%			
Skráningarnúmer ECHA	01-2119457273-39	Innihald %	100
Raðnúmer	-	Varnaðarmerki:	Xn
EINECS, ELINECS	918-481-9	H-setningar	H65, H66
CAS	64742-48-9	Flokkun, hættumerking	Hættulegt heilsu
Hættuflokkun/Hættusetningar (CLP)			
Eldf.vökvi 3 - H226, Eit.v.ásvelg.1 - H304			

Annað:

Sjá texta H-setninga í 16. lið. Sjá flokkun efnisins í 2. lið. Takmörkunarfærðbreytur í 8. lið.

4. Ráðstafanir í skyndihjálpi

4.1 Lýsing á ráðstöfunum í skyndihjálpi:

Almennt	Kannið öndun og önnur einkenni á hinum slasaða. Tryggið að öndunarvegur sé opin. Haldið hinum slasaða rólegum og heitum og undir eftirliti. Leitið lækni/bráðamóttöku, ef vafi er um ástand hins slasaða. Við meðvitundarleysi skal leggja í læsta hliðarlegu og leita lækni.
Innöndun	Tryggið ferskt loft. Leitið lækni ef einkenni hverfa ekki fljótt. Meðhöndlun eftir einkennum.
Snerting við húð	Hreinsið húð strax vandlega með sápu og miklu vatni. Fjarlægjið mengaðan fatnað og skó, og hreinsið vandlega áður en notkun hefst að nýju. Leitið lækni verði vart við ertingu. Mælt er með notkun verndarkrems á hendur.
Snerting við augu	Skolið varlega með miklu vatni og haldið augum vel opnum. Fjarlægjið augnlinsur fyrir skolun. Leitið augnlækni ef einkenni hverfa ekki fljótt.
Inntaka	Skolið munn með nægu vatni. Gefið vatn að drekka. Framkallið ekki uppköst. Leitið strax lækni. Sýnið öryggisblaðið. Ásvelgingarhætta. Við uppköst skal halda höfði lágt þannig að efnið berist ekki í lungu.

4.2 Helstu skaðleg einkenni og áhrif, bæði bráð og tafin:

4.3 Upplýsingar um tafarlausa lækniúmmönnun og sérstaka meðferð sem þörf er á:

Fylgist með myndun lungnabjúgs/lungnabólgu.

5. Ráðstafanir vegna slökkviaðgerða

5.1 Slökkvibúnaður:

Hentugur slökkvibúnaður:	Koldíoxíð, slökkviduft, froða, vatnsúði. Kælið umbúðir með vatnsúða.
Óhentugur slökkvibúnaður:	Beinn vatnsgeisli.

5.2 Sérstakar hættur af völdum efnisins eða blöndunnar:

Við bruna geta myndast: kolmónoxíð, koldíoxíð, reykur, vetniskolefni, eitruð niðurbrotsefni, sprengihætta við upphitun. Gufa er þyngri en loft.

5.3 Ráðgjöf fyrir slökkviliðsmenn:

Forðist innöndun gufu og reys við bruna. Notið sjálfstæðan öndunarbúnað og fullan hlífðarfatnað við mikinn eldsvoða. Hreinsið upp efni frá slökkvistarfi og mengað vatn skv. 6.lið og fargið skv.13.lið. Blossamark er 61°C, sjálfstæðarmark er >200°C.

6. Ráðstafanir ef efni fer óvart til spillis eða er losað fyrir slysi

6.1 Öryggisráðstafanir fyrir fólk, hlífðarbúnaður og neyðarráðstafanir:

Tryggið góða loftræstingu. Forðist innöndun og snertingu við húð og augu. Rýmið mengað svæði. Fjarlægjið alla hita- eld- og neistagjafa. Reykið ekki. Gufa er þyngri en loft, forðist lágt liggjandi rými, svo sem kjallara. Notið persónuhlífar. Losað efni getur myndað hálkubletti.

6.2 Varúðarráðstafanir vegna umhverfisins:

Stöðvið leka sé það unnt án áhættu. Forðist losun í niðurföll, jarðveg og vatnsumhverfi. Forðist uppsöfnun gufu í lágt liggjandi rýmum. Tilkynnið Umhverfisstofnun um mengunarslys.

6.3 Aðferðir og efni til afmörkunar og hreinsunar:

Fjarlægjið alla eld- og neistagjafa. Notið neistavarinn búnað. Við losun gufu skal tryggja góða loftræstingu. Gerið varnargarða og notið óbrennanleg ísogsefni svo sem sand, kísilgúr eða jarðveg. Setjið í þar til gerð ílát og fargið sbr. 13.lið.

6.4 Tilvísun í aðra liði:

Sjá liði 8. og 13.

7. Meðhöndlun og geymsla

7.1 Varúðarráðstafanir um örugga meðhöndlun:

Tryggið góða loftræstingu. Forðist innöndun, inntöku og snertingu við húð og augu. Reykið ekki. Fjarlægjið eld- og neistagjafa. Hitið ekki upp nálægt blossamörkum. Losið ekki í niðurföll. Gerið ráðstafanir gegn stöðurafragnum. Fylgið notkunarleiðbeiningum. Gætið hreinlætis við meðferð efnavara. Hreinsið hendur í vinnuhléum og þegar vinnu er lokið. Geymið vöruna fjarri matvælum og dýrafóðri. Farið úr menguðum fatnaði og hlífðarbúnaði áður en komið er á svæði þar sem matar er neytt. Hreinsið vandlega áður en notkun hefst að nýju. Notið viðeigandi persónuhlífar, öndunarbúnað, hanska/klæðnað, augn- og andlitshlífar.

7.2 Örug geymsluskilyrði, þ.m.t. vegna mögulegs ósamrýmanleika:

Geymið ekki á gönguleiðum eða stigum. Geymið í vel luktum upprunalegum umbúðum á köldum, þurrum, vel loftræstum stað. Gólf ætti að vera leysiefnaþolið. Gufa er þyngri en loft og getur legið með gólfi. Forðist hátt hitastig, eldfim efni, beint sólarljós og oxara. Hentug umbúðaeefni: Stál, pólýetýlen, pólýprópýlen, pólýester, Teflon. Óhentug umbúðaeefni: Náttúrugúmmí, bútýlgúmmí, pólýstýren, EDPM.

7.3 Sértek, endanleg notkun:

Sjá lið 1.2

8. Váhrifavarnir / persónuhlífar

8.1 Takmörkunarfæribreytur:

Efni:	8 klst ppm	8 klst mg/m ³	Þakgildi 15mín ppm	Þakgildi 15mín mg/m ³	Annað
Vetniskolefni, C10-C13, n-alkanar, ísóalkanar, hringsambönd, arómatar <2%	25	800			Danmörk
Vetniskolefni, C10-C13, n-alkanar, ísóalkanar, hringsambönd, arómatar <2% (gufa)	184	1200			Danmörk

8.2 Váhrifavarnir:

Tæknileg atriði

Notið einungis á stöðum með fullnægjandi loftræstingu. Notið lokuð kerfi, punktsog eða aðrar aðferðir til að halda styrk efnisins sem lægstum. Hreinsið húð vandlega (andlit, hendur, handarkrika) eftir meðhöndlun efnavara, áður en nokkurs er neytt, farið er á salerni, og þegar vinnu er hætt. Gætið varúðar þegar farið er úr menguðum fatnaði. Hreinsið mengaðan fatnað vandlega áður en hann er tekinn aftur í notkun. Sjáið til þess að augnskol og sturtur séu nærri vinnusvæði. Haldið vörunni fjarri matvörum.

Persónuhlífar

Augnhlífar

Notið hlífðargleraugu af viðurkenndri gerð með hliðarvörn. (EN166)

Húð - hendur

Notið efnaþolna hlífðarhanska úr nitrílgúmmí. (EN374).

Notið hanska ekki lengur en 50% af uppgefnu gegnstreymistíma. Notið verndarkrem á hendur. Athugið leiðbeiningar framleiðanda og gegnstreymistíma hanska. Skiptið oft um hanska.

Húð - annað

Mælt er með notkun efnahelds langerma vinnufatnaðar og öryggisskófataðar. (EN20345).

Öndunarfæri

Sé loftræsting ófullnægjandi, notið viðurkennda öndunargrímu (heil- eða hálfgrímu) með síugerð A. Litarkódi brúnn (EN14387). Við háan styrk ætti að nota sjálfstæðan öndunarbúnað (EN137, EN138).

9. Eðlis- og efnafræðilegir eiginleikar

9.1 Upplýsingar um eðlis- og efnafræðilega grunneiginleika:

Eðlisástand:	Vökvi
Lykt:	Einkennandi
Litur:	Litlaus, tær
Suðumark:	160-245°C
Blossamark:	>61°C
Sjálfendrunarmark:	>200°C
Lægri sprengimörk í lofti:	0,6%
Hærri sprengimörk í lofti:	7,0%
Uppgufunarhraði:	0,040 (n-bútýlasetat=1)
Gufuþrýstingur við 20°C:	<0,1 kPa
Eðlismassi gufu (loft=1):	>1
Eðlismassi:	0,75-0,85 g/cm ³ (15°C)
Leysanleiki í vatni:	Hverfandi
Oxandi eiginleikar:	Nei
Seigja (40°C):	1 cSt
Dreifistuðull oktanól/vatn:	3,7-5,2

9.2 Aðrar upplýsingar:

Rennslismark:	<-20°C
---------------	--------

10. Stöðugleiki og hvarfgirni

10.1 Hvarfgirni:

Varan hefur ekki verið prófuð.

10.2 Efnafræðilegur stöðugleiki:

Stöðugt við venjulegar notkunaraðstæður.

10.3 Möguleiki á hættulegu efnahvarfi:

Engin þekkt. Fjölliðast ekki.

10.4 Skilyrði sem ber að varast:

Hátt hitastig, opinn eldur, og aðrir íkveikjuvaldar.

10.5 Ósamrýmanleg efni:

Oxarar.

10.6 Hættuleg niðurbrotsefni:

Við bruna geta myndast: kolmónoxíð, koldíoxíð, reykur, vetniskolefni, eitruð niðurbrotsefni, sprengihætta við upphitun. Gufa er þyngri en loft.

11. Eiturefnafræðilegar upplýsingar

11.1 Upplýsingar um eiturefnafræðileg áhrif:

Almennt

Hár styrkur gufu getur valdið ertingu í augum og öndunarfærum. Auk þess höfuðverk, svima, vímuáhrifum, og áhrifum á miðtaugakerfi. Endurtekin eða langvinn áverkun á húð getur valdið affitun og ertingu. Lítið magn vökva sem berst í lungu getur valdið lungnabólgu eða lungnabjúg.

Vetniskolefni, C10-C13, n-alkanar, ísóalkanar, hringsambönd, arómatar <2%

	Gildi	Niðurstaða	Eining	Dyrateg/Aðferð	Athugasemdir
Bráð eiturrhif, inntaka	LD ₅₀	>5000	mg/kg	rotta	OECD 401
Bráð eiturrhif, ísog um húð	LD ₅₀	>5000	mg/kg	kanína	OECD 402
Bráð eiturrhif, innöndun	LC ₅₀	>4951	mg/l/4klst	rotta	OECD 403
Húðæting/erting		Neikvætt. Endurtekin snerting getur valdið þurri og sprunginni húð			OECD 404
Alvarlegur augnskaði		Væg erting			OECD 405
Næming, húð eða öndunarfæri		Neikvætt			OECD 406
Stökkbreytingar kímfruma		Neikvætt			OECD 471
Krabbamein		Neikvætt			OECD 453
Eiturrhif á æxlunarfæri		Neikvætt			OECD 414, 421, 422
Sértæk eiturrhif á marklíffæri (EV)		Neikvætt			OECD 408, 413, 422
Ásvelgingarhætta		Já, getur valdið alvarlegum lungnaskaða			

12. Vistfræðilegar upplýsingar

12.1 Eiturhrif:

Varan er ekki talin skaðleg lífi í vatni.

Vetniskolefni, C10-C13, n-alkanar, ísóalkanar, hring sambönd, arómatar <2%

	Gildi	Niðurstaða	Tími	Dýrategund	Aðferð
Eiturhrif	LL ₀	1000 mg/l	96 klst	Fiskar	
Eiturhrif	EL ₀	1000 mg/l	48 klst	Daphnia	
Eiturhrif	EL ₅₀	1000 mg/l	72 klst	Þörungar	
Þrávirkni og niðurbrot		80%	28 d		

13. Förgun

13.1 Aðferðir við meðhöndlun úrgangs:

Vara

Farga skal efninu samkvæmt gildandi lögum og reglum. Úrgang af efninu skal merkja vel og koma í spilliefnamóttöku. Tæmið umbúðir sem best.

Óhreinar umbúðir

Óhreinar umbúðir skal meðhöndla eins og vöruna sjálfa. Hreinar umbúðir má endurvinnna. Ekki skal setja tómar umbúðir undir þrýsting, eða skera, saga, sjóða, láða, bora í þær. Haldið fjarri háu hitastigi og stöðurafragns-, eld- og neistagjöfum.

14. Upplýsingar um flutninga

ADR:

UN Númer	9003
Efnisheiti v. flutninga:	SUBSTANCES WITH 60°C <FP>=100°C, ISODECAN, N-DECAN)
Hættuflokkur:	9
Pökkunarflokkur:	-
Hættuundirflokkur:	9F
Mengunarhætta:	Nei

Varúðarmerking

IMDG:

UN Númer	9003
Efnisheiti v. flutninga:	SUBSTANCES WITH 60°C <FP>=100°C, ISODECAN, N-DECAN)
Hættuflokkur:	9
EmS:	-
Pökkunarflokkur:	-
Mengunarhætta:	Nei

IATA:

UN Númer	9003
Efnisheiti v. flutninga:	SUBSTANCES WITH 60°C <FP>=100°C, ISODECAN, N-DECAN)
Hættuflokkur:	9
Pökkunarflokkur:	-

15. Upplýsingar varðandi regluverk

15.1 Sértek ákvæði/löggjöf fyrir efnið eða blönduna vegna öryggis, heilbrigðis og umhverfis:

Varan fellur undir eftirfarandi reglugerðir: 1907/2006 (REACH), 1272/2008 (CLP), Íslenskar reglugerðir 888/2015 og 415/2014 (CLP).

15.2 Efnaöryggismat:

Efnaöryggismat hefur farið fram á einu eða fleiri innihaldaefnum.

---

16. Aðrar upplýsingar

Texti allra hættusetninga sem vikið er að á þessu öryggisblaði

H304

Getur verið banvænt við inntöku ef það kemst í öndunarveg

Útgáfa/Dags:

1/11.06.2016

Öryggisblað þetta er þýtt af Gunnari Þórðarsyni efnaverkfræðingi.

Öryggisblað þetta er byggt á þeirri þekkingu sem fyrir liggur á útgáfudegi þess, um möguleg áhrif efnisins á heilsu, öryggi og umhverfi.

Það felur ekki í sér neina ábyrgð á efniseiginleikum og á einungis við um vöruna eins og hún kemur frá seljanda.

Það er alltaf á ábyrgð notanda vörunnar að nauðsynlegar öryggisráðstafanir séu gerðar og að þær séu í samræmi við gildandi lög og reglugerðir.

Notkun vörunnar er á ábyrgð notanda. Atvinnurekendur bera ábyrgð á útgáfu notkunarleiðbeininga sem eiga við þeirra vinnuumhverfi.

Frumheimild:

CHEMEX APS

SIKKERHEDSDATBLAD

EXXSOL D60

Útgáfa:

15.08.2015